

Metodická pomôcka k vypracovaniu všeobecne záväzného nariadenia obce o nakladaní s komunálnymi odpadmi

Zákonom č. 343/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „novela“), sa zmenilo aj znenie § 39 zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o odpadoch“). Novela, okrem iného, zaviedla pojmy triedený zber komunálnych odpadov (KO), zmesový komunálny odpad, povinnosť prevádzkovateľa kuchyne (§ 39 ods. 2 zákona o odpadoch) a upravila povinnosť obcí zaviesť a zabezpečiť vykonávanie triedeného zberu komunálnych odpadov pre ustanovené zložky. **Je nutné uviesť, že povinnosť zaviesť triedený zber komunálnych odpadov, v predchádzajúcej právnej úprave ako separovaný zber, nie je povinnosťou novou a významná zmena nastala iba pre zložku – biologicky rozložiteľné komunálne odpady (BRKO) vrátane biologicky rozložiteľného kuchynského a reštauračného odpadu. Novela nadobúda účinnosť 01.01.2013. Táto metodická pomôcka vychádza zo znenia zákona o odpadoch v znení novely.**

1. Zaradovanie KO podľa Katalógu odpadov

Komunálne odpady (ďalej aj ako „KO“) sa podľa Katalógu odpadov (vyhláška MŽP SR č. 284/2001 Z.z.) zaradujú do skupiny 20. Do skupiny 20 sa zaradujú aj tie odpady, ktoré sú uvedené v skupine 15, ale vo vzťahu k osobe, ktorá ich vyprodukovala (občania) a tiež z pohľadu ich zberu v obci ich tam nie je možné zaradiť. Zároveň treba upozorniť na Usmernenie k zaradovaniu odpadov z obalov podľa Katalógu odpadov, podľa ktorého **KO z triedeného zberu KO** (plasty, papier, ...) **má byť zaradený do podskupiny č. 20 01 Katalógu odpadov**, a nie do podskupiny č. 15 01 Katalógu odpadov. Usmernenie je uverejnené na webovom sídle Ministerstva životného prostredia SR. Odkaz na znenie usmernenia nájdete tu:

<http://www.minzp.sk/files/oblasti/odpady-a-obaly/odborno-metodicke-usmernenia/usmernenie-k-zaradovaniu-odpadov-z-obalov-podla-katalogu-odpadov.pdf>

2. Zložky triedeného zberu KO

2.1. Zložky KO pre ktoré je triedený zber povinný

Obec je povinná zaviesť a zabezpečiť:

1) triedený zber komunálnych odpadov pre:

papier, plasty, kovy, sklo, BRKO (bližšie pozri bod 6.1.), okrem kuchynského a reštauračného odpadu, ktorého pôvodcom je prevádzkovateľ kuchyne (bližšie pozri bod 6.2.). **Ďalej ako „skupina A“.**

2) podľa potreby, najmenej dvakrát do roka zber pre:

objemné odpady, drobné stavebné odpady a odpady s obsahom škodlivín (použité batérie a akumulátory, odpadové motorové a mazacie oleje, farbivá, chemikálie a iné nebezpečné odpady). **Ďalej ako „skupina B“.**

2.2. Zložky KO pre ktoré je triedený zber dobrovoľný

Obec **môže** zaviesť a zabezpečovať triedený zber komunálnych odpadov aj pre iné zložky komunálnych odpadov ako napr. textil, viacvrstvové kombinované materiály atď. Ďalej ako „**skupina C**“.

2.3. Zložky KO, pre ktoré je povinný triedený zber, ale nezabezpečuje ho obec

Obec je povinná vo VZN upraviť zber pre elektroodpad z domácností vrátane elektroodpadu z osvetľovacích zariadení, kuchynský odpad od prevádzkovateľov stravovacích zariadení a pre lieky nespotrebované fyzickými osobami. **Ďalej ako „skupina D“**.

Pre triedený zber komunálnych odpadov skupiny D je obec povinná ustanoviť podmienky vo VZN.

3. Povinnosti obce pri zabezpečovaní povinného triedeného zberu komunálneho odpadu skupiny A a B a ich bližšia špecifikácia. Zberný dvor

3.1. Skupina A

Obec zabezpečí alebo umožní zber a prepravu KO, spolu so zabezpečením zberných nádob a priestoru, kde môžu občania odovzdávať oddelené zložky KO v rámci triedeného zberu KO [§39 ods. 5 písm. a) zákona o odpadoch].

Obec je teda povinná zavedením vhodného systému zberu odpadov zabezpečiť alebo umožniť subjektu, s ktorým má v zmysle § 39 ods. 10 zákona o odpadoch uzatvorenú zmluvu, zber a prepravu týchto KO vrátane zabezpečenia zberných nádob a určenia miesta pre ich umiestnenie, a to pre:

- a) oddelené zložky KO v rámci triedeného zberu KO - papier, plasty, kovy, sklo, BRKO (**okrem kuchynského a reštauračného odpadu od prevádzkovateľov kuchyne**).

Obec zabezpečí vykonávanie povinností celoročne a pôvodca komunálnych odpadov má mať počas celého kalendárneho roka umožnený prístup k zberným nádobám vrátane zabezpečenia vyprázdňovania a následnej prepravy na zhodnotenie.

Pokiaľ ide o spojenie „vhodný systém“ vzhľadom na rôznorodý charakter a potreby miest a obcí sa ponecháva na príslušnej obci zváženie a rozhodnutie, aký systém zberu odpadov je pre ňu najvhodnejší napr. kontajnerový či vrecový, rozmiestnenie kontajnerov, frekvencia a interval odvozu, pričom pri množstevnom zbere zohľadní § 39 ods. 14 zákona o odpadoch.

Ak zber, prepravu, zhodnocovanie alebo zneškodňovanie komunálnych odpadov skupiny A nezabezpečuje obec sama, uvedenú činnosť môže vykonávať len ten, kto má zmluvu s obcou v zmysle § 39 ods. 10 zákona o odpadoch a zároveň je osobou oprávnenou na nakladanie s odpadom (napr. má potrebné súhlasy).

3.2. Skupina B

V zmysle § 39 ods. 5 písm. b) zákona o odpadoch je obec povinná zabezpečiť podľa potreby, najmenej 2x do roka zber a prepravu

- objemných odpadov na účely ich zhodnotenia alebo zneškodnenia (v prípade že obec má zberný dvor, môže sa objemný odpad odovzdávať aj tam),
- oddelene vytriedených odpadov z domácností s obsahom škodlivín,
- drobných stavebných odpadov.

Obec zabezpečí zber a prepravu vyššie uvedených odpadov najmenej 2x do roka. Odporúča sa, aby okrem toho zriadila na svojom území aj zberný dvor, do ktorého môže pôvodca komunálnych odpadov odovzdávať uvedený odpad celoročne. Zákon používa spojenie „podľa potreby, najmenej“. Ak v obci nie je zriadený zberný dvor a je potreba zabezpečiť zber a prepravu týchto odpadov častejšie ako 2x do roka (napr. dopyt občanov po tejto službe, hromadenie týchto odpadov pri kontajneroch či na miestach určených na ukladanie odpadu a pod.), obec by mala zvýšiť frekvenciu zberu a prepravy tohto odpadu, a to aj v snahe predchádzať umiestňovaniu odpadov v rozpore so zákonom o odpadoch. Aj v tomto prípade, vzhľadom na rôznorodý charakter a potreby miest a obcí, sa ponecháva na príslušnej obci rozhodnutie, aký systém zberu odpadov je pre ňu najvhodnejší.

Ak v obci nie je zriadený zberný dvor, obec môže zaviesť kalendárový zber pre tieto zložky KO, pričom to uvedie vo VZN a zároveň určí, v ktoré dni v týždni resp. v mesiaci a akým spôsobom sa bude vykonávať zber a preprava týchto zložiek KO resp. uvedené určí pre každú zložku KO jednotlivo.

Ak zber, prepravu, zhodnocovanie alebo zneškodňovanie komunálnych odpadov skupiny B nezabezpečuje obec sama, uvedenú činnosť môže vykonávať len ten, kto má zmluvu s obcou v zmysle § 39 ods. 10 zákona o odpadoch a zároveň je osobou oprávnenou na nakladanie s odpadom (napr. má potrebné súhlasy).

3.3. Bližšia špecifikácia niektorých zložiek KO skupiny A a B a odporúčané spôsoby ich zberu

3.3.1. Odpady z papiera

- triedia sa do nádob na papier, resp. do určených plastových vriec na triedený zber komunálnych odpadov, bližšie špecifikovaných obcou.

Patria sem: noviny, časopisy, zošity, knihy, listy, kancelársky papier, papierové vrecká, lepenka, krabice z tvrdého papiera, kartón, obálky, letáky, katalógy, telefónne zoznamy, plagáty, pohľadnice, zakladače, baliaci a krepový papier, papierový obal a pod.

Nepatria sem: plastové obaly, viacvrstvé kombinované materiály, voskovaný papier, papier s hliníkovou fóliou, obaly na mrazené potraviny, škatuľky od cigariet (s výnimkou kartónovej časti), silne znečistený či mastný papier, kopírovací papier a pod.

3.3.2. Odpady z plastu

- triedia sa do nádob na plast, resp. do určených plastových vriec na triedený zber komunálnych odpadov, bližšie špecifikovaných obcou.

Patria sem:

PE (polyetylén) – LDPE a HDPE: číre a farebné fólie, tašky, vrecká, vedrá a fľaštičky od kozmetických a čistiacich prípravkov, vrecká od mlieka, prepravky fliaš;
PET (polyetyléntereftalát): fľaše od nápojov, sirupov, rastlinných olejov;
PP (polypropylén): obaly od sladkostí, téglíky od jogurtov a rôzne plastové nádoby a hračky;
PS (polystyrén): penový polystyrén, poháriky z automatov a iné plastové nádoby;
PVC (polyvinylchlorid): vodoinštalčné a elektroinštalčné rúrky, obaly kozmetických výrobkov, plastové okná a nábytok a pod.

Nepatria sem: obaly znečistené chemikáliami a olejmi, viacvrstvové kombinované materiály, hrubo znečistené plasty (zeminou, farbami, potravinami), podlahové krytiny, guma, molitan a pod.

3.3.3. Odpady z kovu vrátane kovových obalov

- triedia sa do nádob na kov, resp. do určených plastových vriec na triedený zber komunálnych odpadov, bližšie špecifikovaných obcou,

- väčšie kusy kovového odpadu je vhodné odovzdať na zbernom dvore resp. počkať na zber objemného odpadu.

Patria sem: kovové vrchnáky z fliaš a pohárov, kovové tuby od pást, kovové súčiastky, drôty a káble (bez bužírky), starý riad, obaly zo sprejov, kovový šrot, oceľ, farebné kovy, hliníkové viečko, hliníkový obal, kovové viečko, klinec, sponka, spinka, špendlík, kovová rúrka, starý kľúč, zámok, konzervy, oceľové plechovky, ventil, kovové obaly z potravín zbavené obsahu, hlavne konzervy z hotových jedál, paštét, potraviny pre domáce zvieratá a z kompótov alebo plechovky z nápojov ako pivo, džúsy a energetické nápoje. Konzervy a plechovky pred odovzdaním do nádoby je potrebné vypláchnuť, aby v nich nezostali zvyšky jedál.

Nepatria sem: kovy hrubo znečistené zvyškami jedla, farbami a rôznymi chemickými látkami.

3.3.4. Odpady zo skla

- triedia sa do nádob na sklo, resp. do určených plastových vriec na triedený zber komunálnych odpadov, bližšie špecifikovaných obcou.

Patria sem: sklenené fľaše, nádoby, obaly a predmety zo skla, poháre, fľaštičky od kozmetiky bez kovových a plastových uzáverov, črepy, okenné sklo, sklo z okuliarov a pod.

Nepatria sem: vrchnáky, korky, gummy, porcelán, keramika, zrkadlá, drôtované sklo, fľaše z umelej hmoty, časti uzáverov fliaš, žiarovky, žiarivky, obrazovky, silne znečistené sklo (zeminou, farbami, potravinami) a pod.

3.3.5. Biologicky rozložiteľný komunálny odpad

Biologicky rozložiteľné komunálne odpady sú všetky druhy biologicky rozložiteľných odpadov, ktoré je možné zaradiť do skupiny 20 Komunálne odpady podľa Katalógu odpadov.

Môžeme ho deliť na tieto skupiny:

- a) odpad zo záhrad, parkov vrátane odpadu z cintorínov – tzv. zelený biologicky rozložiteľný odpad (20 02 01), (ďalej len „zelený odpad“),
- b) biologicky rozložiteľný kuchynský odpad od fyzických osôb (20 01 08) a jedlé oleje a tuky (20 01 25)
- c) iné biologicky rozložiteľné komunálne odpady – papier a lepenka (20 01 01), textílie (20 01 11), drevo (20 01 37, 20 01 38), odpad z trhovísk (20 03 02), kal zo septikov (20 03 04).

Pojem biologicky rozložiteľný komunálny odpad sa v tomto usmernení chápe v tom užšom ponímaní, a teda že ide o tzv. zelený odpad, biologicky rozložiteľný kuchynský odpad od fyzických osôb a jedlé oleje a tuky a nie aj iné biologicky rozložiteľné komunálne odpady. Bližšie podrobnosti o nakladaní s biologicky rozložiteľným komunálnym odpadom sú uvedené ďalej v bode 6.

Treba zdôrazniť, že rovnako, ako pre ostatné triedené zložky skupiny A platí aj pre biologicky rozložiteľný komunálny odpad (s výnimkou kuchynského a reštauračného odpadu od prevádzkovateľov kuchyne), že ak zber, prepravu, zhodnocovanie alebo zneškodňovanie nezabezpečuje obec sama, uvedenú činnosť môže vykonávať len ten, kto má zmluvu s obcou v zmysle § 39 ods. 10 zákona o odpadoch a zároveň je osobou oprávnenou na nakladanie s takýmto odpadom (má potrebné súhlasy, prípadne registráciu).

3.3.6. Drobný stavebný odpad a objemný odpad

- patria na zberný dvor a do veľkorozmerných kontajnerov v rámci zberu veľkorozmerných, resp. objemných odpadov. NEPATRIA KU KONTAJNEROM NA BEŽNÝ ODPAD.

Drobné stavebné odpady sú komunálne odpady vznikajúce z bežných udržiavacích prác zabezpečovaných fyzickou osobou – nepodnikateľom, ktoré nepresiahnu viac ako 1 m³ ročne od jednej fyzickej osoby (pri 4 členoch domácnosti sú to 4 m³). Ak fyzická osoba vyprodukuje väčší objem takéhoto odpadu (nad 1m³ ročne od jednej fyzickej osoby), napr. v rámci prestavby bytu, nepovažuje sa množstvo nad 1m³ za drobný stavebný odpad a fyzická osoba si objedná veľkokapacitný kontajner, ktorý môže byť aj od obce resp. „vo vreciach“ odviezť tento odpad na zberný dvor za osobitnú odplatu, ktorá nie je súčasťou miestneho poplatku.

Poplatok za drobný stavebný odpad je už zahrnutý v miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné, a teda obec ho nevyrubuje osobitne.

Ak bežné udržiavacie práce či rekonštrukčné práce pre fyzickú osobu vykonáva právnická osoba – podnikateľ alebo fyzická osoba – podnikateľ, tak nejde o DSO ale o stavebný odpad a pôvodcom je ten, kto tieto práce pre fyzickú osobu vykonáva.

K *drobnému stavebnému odpadu patria* v malom množstve zmesi betónu, tehál, obkladačiek, dlaždíc, keramiky a pod.

Objemný odpad predstavujú komunálne odpady, ktoré sa svojou veľkosťou nevojdú do bežne používanej nádoby na zmesový odpad v obci. Sú to hlavne nábytky, staré okná, dvere, nádoby, plechové rúry, opotrebované pneumatiky, (ak sú súčasťou KO) a podobne. Môže ísť o odpad pod

katalógovým číslom 20 01 13, 20 01 14, 20 01 15, 20 01 17, 20 01 19, 20 01 27, 20 01 28, 20 01 29, atď.

Drobný stavebný odpad a objemný odpad:

- sa odovzdáva na zberný dvor,
- najmenej 2x do roka je obec povinná zabezpečiť jeho zber a prepravu resp. ak obec nemá zriadený zberný dvor môže zaviesť kalendárový zber.

Odpady s obsahom škodlivín

NEPATRIA DO KONTAJNEROV NA ZMESOVÉ KOMUNÁLNE ODPADY.

3.3.7. Použité batérie a akumulátory

- odovzdávajú sa na zberný dvor, v prípade, ak obec nemá zberný dvor, môže zaviesť kalendárový zber odpadov, t. z. určí deň, v ktorom sa uskutoční zber predmetnej zložky z KO. Na zberný dvor sa odovzdávajú použité batérie a akumulátory pod katalógovým číslom 20 01 34, a ak má zberný dvor súhlas podľa § 7 ods. 1 písm. g) zákona o odpadoch na nakladanie s nebezpečným odpadom, aj použité batérie a akumulátory pod katalógovým číslom 20 01 33.

- najmenej 2x do roka je obec povinná zabezpečiť zber a prepravu použitých batérií a akumulátorov. Ak zber vykonáva sama obec a jeho predmetom je aj nebezpečný odpad, vyžaduje sa súhlas podľa § 7 ods. 1 písm. g) zákona o odpadoch na nakladanie s nebezpečným odpadom podľa zákona o odpadoch.

- použité prenosné batérie a akumulátory možno odovzdať aj na predajných miestach u distribútora batérií a akumulátorov v zmysle § 48c ods. 4 zákona o odpadoch.

Ak zber, prepravu, zhodnocovanie alebo zneškodňovanie nezabezpečuje obec sama, uvedenú činnosť môže vykonávať len ten, kto má zmluvu s obcou v zmysle § 39 ods. 10 zákona o odpadoch a zároveň je osobou oprávnenou na nakladanie s odpadom (napr. má potrebné súhlasy). Zmluva s obcou sa nevyžaduje, ak ide o zber použitých prenosných batérií a akumulátorov na predajných miestach u distribútora batérií a akumulátorov.

Zároveň by obec vo svojom VZN mala uviesť, že použité batérie a akumulátory sa môžu odovzdávať iba na zberný dvor alebo v rámci oddeleného zberu, ktorý organizuje obec alebo osoba, ktorá má s obcou uzavretú zmluvu, v prípade prenosných použitých batérií a akumulátorov aj distribútorovi batérií a akumulátorov, a zároveň výslovne uviesť, že iným subjektom, ako napr. pouliční zberači a pod., sa odovzdávať nesmú.

3.3.8. Odpadové motorové a mazacie oleje

- odovzdávajú sa na zberný dvor, v prípade, ak obec nemá zberný dvor, môže zaviesť kalendárový zber odpadov, t. z. určí deň, v ktorom sa uskutoční zber predmetnej zložky z KO. Na zberný dvor sa odovzdávajú odpadové oleje a mazacie oleje pod katalógovým číslom 20 01 25, a ak má zberný dvor súhlas podľa § 7 ods. 1 písm. g) zákona o odpadoch na nakladanie s nebezpečným odpadom, aj odpadové oleje a mazacie oleje pod katalógovým číslom 20 01 26.

- najmenej 2x do roka je obec povinná zabezpečiť zber a prepravu týchto olejov. Ak zber vykonáva sama obec a jeho predmetom je aj nebezpečný odpad, vyžaduje sa súhlas podľa § 7 ods. 1 písm. g) zákona o odpadoch na nakladanie s nebezpečným odpadom podľa zákona o odpadoch.

Ak zber, prepravu, zhodnocovanie alebo zneškodňovanie nezabezpečuje obec sama, uvedenú činnosť môže vykonávať len ten, kto má zmluvu s obcou v zmysle § 39 ods. 10 zákona o odpadoch a zároveň je osobou oprávnenou na nakladanie s odpadom (napr. má potrebné súhlasy).

Ide výlučne o odpadové motorové a mazacie oleje, ktoré sú súčasťou komunálnych odpadov, a nie o odpadové motorové oleje a mazacie oleje z podnikateľskej činnosti.

3.3.9. Farbivá, chemikálie a iné nebezpečné odpady

Primárne ide o nebezpečné odpady alebo odpady kontaminované nebezpečnými látkami a chemikáliami. Výnimočne môže ísť aj o odpad ostatný, t. j. ak ide o odpad pod katalógovým číslom 20 01 28 a 20 01 30.

- odovzdávajú sa na zberný dvor, v prípade, ak obec nemá zberný dvor, môže zaviesť kalendárový zber odpadov, t. z. určí deň, v ktorom sa uskutoční zber predmetnej zložky z KO. Na zberný dvor sa odovzdáva odpad pod katalógovým číslom 20 01 28 a 20 01 30, a ak má zberný dvor súhlas podľa § 7 ods. 1 písm. g) zákona o odpadoch na nakladanie s nebezpečným odpadom, aj odpad pod katalógovým číslom napr. 20 01 13, 20 01 14, 20 01 15, 20 01 19, 20 01 19, 20 01 27, 20 01 29.

- najmenej 2x do roka je obec povinná zabezpečiť zber a prepravu týchto odpadov. Ak zber vykonáva sama obec a jeho predmetom je aj nebezpečný odpad, vyžaduje sa súhlas podľa § 7 ods. 1 písm. g) zákona o odpadoch na nakladanie s nebezpečným odpadom podľa zákona o odpadoch.

Patria sem: rozpúšťadlá, staré farby, lepidlá, živice, laky, kyseliny, zásady, fotochemické látky, pesticídy a chemické prípravky na ošetrovanie rastlín a drevín, umelé hnojivá, detergenty (pracie a čistiace prostriedky), drevo obsahujúce nebezpečné látky, handry znečistené olejom, farbami, obaly znečistené nebezpečnými látkami a pod.

Ak zber, prepravu, zhodnocovanie alebo zneškodňovanie nezabezpečuje obec sama, uvedenú činnosť môže vykonávať len ten, kto má zmluvu s obcou v zmysle § 39 ods. 10 zákona o odpadoch a zároveň je osobou oprávnenou na nakladanie s odpadom (napr. má potrebné súhlasy).

3.4. Zberný dvor

Podľa § 2 ods. 15 zákona o odpadoch zariadením na zber odpadov nie je miesto na ukladanie odpadov podľa § 39 zákona o odpadoch, t. j. miesta určené obcou na ukladanie komunálnych odpadov alebo ich oddelených zložiek a drobných stavebných odpadov. Takými miestami sú napr. kontajnerové stojiská či zberný dvor, ale obec musí vo VZN určiť, že ide o miesta, kde sa tento odpad môže ukladať.

Na zber komunálnych odpadov a drobného stavebného odpadu na obcou určených miestach sa teda nevyžaduje osobitný súhlas úradu životného prostredia na prevádzkovanie zariadenia na zber odpadov podľa § 7 zákona o odpadoch, lebo nejde o zariadenie na zber odpadov. To však neznamená, že obec na prevádzku takéhoto zariadenia resp. na zber komunálnych odpadov na týchto obcou určených miestach nepotrebuje žiadne ďalšie súhlasy. Ak obec zriaďuje zberný dvor na zber komunálnych odpadov a drobného stavebného odpadu, tak že buduje nové zariadenie (stavbu, areál) alebo prispôbuje existujúcu stavbu, ide o činnosť na ktorú sa vyžaduje:

a) vydanie povolenia podľa stavebného zákona a

b) vyjadrenie úradu životného prostredia podľa § 16 zákona o odpadoch.

Zriadenie zberného dvora nenahrádza povinnosť obce zabezpečiť 2 x do roka zber komunálneho odpadu skupiny B.

3.4.1. Ak je v obci zriadený zberný dvor

- na prevádzku zberného dvora, ktorý slúži na ukladanie komunálnych odpadov alebo oddelených zložiek komunálneho odpadu a drobného stavebného odpadu sa nevyžaduje súhlas podľa § 7 písm. d) zákona o odpadoch, ak ho prevádzkuje obec, ale vyžaduje sa vyjadrenie podľa § 16 zákona o odpadoch a povolenie podľa stavebného zákona a do zberného dvora v tomto prípade možno odovzdať odpad kategórie O - ostatné odpady,

- aby na zberný dvor bolo možné odovzdať odpad kategórie N - nebezpečné odpady, vyžaduje sa súhlas na nakladanie s nebezpečnými odpadmi vrátane ich prepravy podľa § 7 písm. g) zákona o odpadoch,

- zberný dvor môže na území obce prevádzkovať aj niekto iný ako obec, ale musí mať na túto činnosť uzavretú zmluvu s obcou podľa § 39 ods. 10 zákona o odpadoch a musí mať udelený súhlas podľa § 7 ods. 1 písm. d) zákona o odpadoch.

3.4.2. Ak nie je v obci zriadený zberný dvor

V takomto prípade pre pôvodcu komunálnych odpadov absentuje možnosť odovzdať odpad na zberný dvor vtedy, kedy mu to vyhovuje, a teda musí čakať, kedy obec v zmysle § 39 ods. 5 písm. b) zabezpečí zber a prepravu odpadov skupiny B. Obce, ktoré nemajú zriadený zberný dvor, ani v ich blízkosti sa žiaden zberný dvor nenachádza, by mali v prípade potreby zvýšiť frekvenciu zberu a prepravy takéhoto odpadu resp. môžu zaviesť kalendárový zber KO pre objemné odpady, drobné stavebné odpady či odpady s obsahom škodlivín .

4. Úlohy obce pri triedenom zbere zložiek KO pre ktoré je triedený zber dobrovoľný – skupina C

Obec je oprávnená zaviesť triedený zber komunálnych odpadov aj pre ďalšie zložky ako je uvedené v § 39 ods. 16 zákona o odpadoch. Ak obec zavedie triedený zber aj pre ďalšiu zložku komunálneho odpadu, t. j. nad rámec § 39 ods. 16 zákona o odpadoch, je povinná to uviesť vo svojom VZN, a teda upraviť nakladanie s touto zložkou komunálneho odpadu – do ktorých nádob sa odovzdáva, resp. do ktorých plastových vriec na triedené odpady, či je možné ich dovzdávať na zberný dvor, miesta zberu, frekvenciu zberu a ďalšie nakladanie s týmto odpadom, resp. kto túto zložku môže v obci zbierať. Keďže ide o komunálny odpad, mal by mať ten, kto tento odpad zbiera s obcou na tento účel uzatvorenú zmluvu podľa § 39 ods. 10 zákona o odpadoch a zároveň musí byť osobou oprávnenou na nakladanie s odpadom (napr. má potrebné súhlasy).

Môže ísť napr. o tieto zložky komunálneho odpadu:

4.1. Viacvrstvové kombinované materiály

Viacvrstvé kombinované materiály sú materiály tvorené minimálne dvoma kompaktno spojenými vrstvami, ktoré sú určené na manipuláciu a prepravu tovaru. Recykláciou je z nich možné vyrábať výrobky napr. dosky.

Môžu sa zbierať samostatne ale aj v rámci plastov či kovov, v závislosti od zmluvy s odberateľom, resp. ich následným roztriedením na triediacej linke.

Patria sem: viacvrstvé obaly od mlieka, smotany a iných mliečnych výrobkov, ovocných štiav a džúsov, vína, avivážnych prostriedkov a pod.

Nepatria sem: viacvrstvé obaly od kávy, vreckových polievok, pudingov, práškov do pečiva, práškového cukru, korenín, nanukov, kakaového prášku a pod. (obec ich môže zbierať v prípade, že obec má odberateľa na tieto odpady). Sú však obec, kde sa viacvrstvé obaly od kávy, vreckových polievok, pudingov, práškov do pečiva, práškového cukru zbierajú spolu s krabicovými nápojovými obalmi.

Ak zber, prepravu, zhodnocovanie alebo zneškodňovanie nezabezpečuje obec sama, uvedenú činnosť môže vykonávať len ten, kto má zmluvu s obcou v zmysle § 39 ods. 10 zákona o odpadoch a zároveň je osobou oprávnenou na nakladanie s odpadom (napr. má potrebné súhlasy).

4.2. Textil

Patrí do nádob na textil, bližšie špecifikovaných obcou, resp. na zberný dvor. Zber sa vykonáva aj kampanou, vopred vyhlásenou akciou. To znamená, že sa vyhlási akcia zberu a občania môžu nosiť textil na obcou stanovené miesto.

V rámci triedeného zberu textilu sa v obciach zbiera spravidla šatstvo a topánky. Vhodné na zber sú

- čisté a suché šatstvo (všetky druhy odevov, prikrývky, deky, posteľnú bielizeň),
- topánky (topánky iba v pároch, nezničené),
- doplnky k oblečeniu (čiapky, šále a pod.),
- prípadne iné druhy textilu, ak tak obec ustanoví.

Ak zber, prepravu, zhodnocovanie alebo zneškodňovanie nezabezpečuje obec sama, uvedenú činnosť môže vykonávať len ten, kto má zmluvu s obcou v zmysle § 39 ods. 10 zákona o odpadoch a zároveň je osobou oprávnenou na nakladanie s odpadom (napr. má potrebné súhlasy, prípadne registráciu).

5. Povinnosti obce pri povinnom triedenom zbere komunálneho odpadu skupiny D a ich bližšia špecifikácia

Jedná sa o zložky komunálneho odpadu, ktoré sa povinne zbierajú oddelene, ale na náklady iného subjektu ako obce. Obec však vo svojom VZN má uviesť, že tieto zložky nepatria do zmesového komunálneho odpadu a kam je ich možné odovzdať. NEPATRIA DO KONTAJNEROV NA ZMESOVÉ KOMUNÁLNE ODPADY.

5.1. Elektroodpad z domácností vrátane žiaroviek a svietidiel

Elektroodpad z domácností je elektroodpad, ktorý pochádza z domácností fyzických osôb a z obchodných, priemyselných, inštitucionálnych a iných zdrojov, ktorý je svojím zložením a množstvom podobný tomu, ktorý pochádza z domácností fyzických osôb.

Patria sem: napr. televízory, rádiá, počítačová, kancelárska a telekomunikačná technika, mobily, videá, diskmany, digitálne hodinky, gameboye, variče, ohrievače, kávovary, práčky, elektromotory, ručné elektrické náradie, mobilné klimatizačné zariadenia atd.

Nepatria sem: napr. motorčeka na garážovú bránu, elektronické ovládanie žalúzií, plynové variče, autorádiá, vypínače a zásuvky, merače a ovládače fixne zabudované, klimatizačné zariadenia fixne zabudované, vírivky a pod.

V zmysle § 54e zákona o odpadoch výrobca elektrozariadení je povinný zabezpečiť na vlastné náklady nakladanie s odovzdaným elektroodpadom z domácností.

Obec vo VZN nariadení upraví zber aj elektroodpadu z domácnosti, pričom by mala uviesť, že sa

- odovzdáva na zberný dvor, ak je zriadený, v prípade, ak obec nemá zberný dvor, môže zaviesť kalendárový zber odpadov, t. z. určí deň, v ktorom sa uskutoční zber predmetnej zložky z KO. Na zberný dvor možno odovzdávať elektroodpad, ak mu bol udelený súhlas podľa § 7 ods. 1 písm. r) zákona o odpadoch na zber odpadu z elektrozariadení bez ohľadu na to, či ide o ostatný (20 01 36) alebo nebezpečný elektroodpad (20 01 35, 20 01 21 a 20 01 23). Aby sa však na zberný dvor mohol odovzdávať aj nebezpečný elektroodpad, tak okrem súhlasu podľa § 7 ods. 1 písm. r) zákona o odpadoch sa vyžaduje aj súhlas podľa § 7 ods. 1 písm. g) zákona o odpadoch na nakladanie s nebezpečným odpadom. A teda na zber odpadu z elektrozariadení sa vyžaduje súhlas podľa § 7 ods. 1 písm. r) zákona o odpadoch, a ak sa má zbierať elektroodpad, ktorý je nebezpečný, aj súhlas podľa § 7 ods. 1 písm. g) zákona o odpadoch.

- ukladá na miesta určené obcou. Obec je povinná umožniť výrobcovi elektrozariadení alebo kolektívnej organizácii na ich náklady zaviesť a prevádzkovať oddelený zber elektroodpadu z domácnosti (§ 39 ods. 19 zákona o odpadoch), pričom určí miesta, na ktorých sa zber môže v obci vykonávať.

Ak v obci výrobca elektrozariadení alebo kolektívna organizácia v zmysle vyššie uvedeného zaviedla a prevádzkuje oddelený zber elektroodpadu z domácností, je potrebné, aby obec vo VZN uviedla, že okrem odovzdávania elektroodpadu z domácností na zberný dvor, zber zabezpečuje aj výrobca elektrozariadení alebo kolektívna organizácia, a teda že elektroodpad sa odovzdáva takémuto výrobcovi elektrozariadení alebo kolektívnej organizácii. Zároveň vo VZN by mal byť bližšie uvedený spôsob zabezpečenia tohto zberu, a teda napr. že sa zverejňuje oznam o zbere s bližšími informáciami, kde, kedy a aký odpad sa bude zbierať alebo kde sú umiestnené zberné nádoby.

Aj v obciach, v ktorých výrobca elektrozariadení alebo kolektívna organizácia nezaviedla a neprevádzkuje oddelený zber elektroodpadu z domácností, sa tento zber a preprava elektroodpadu vykonáva na náklady výrobcu elektrozariadení, i keď zber prípadne aj prepravu zabezpečuje obec. Uvedené sa však vykonáva na základe zmluvy medzi obcou a výrobcom elektrozariadení resp. kolektívnou organizáciou prípadne subjektom, ktorý zastupuje výrobcu elektrozariadení. Aj v tomto prípade obec vo VZN upraví zber elektroodpadu.

Obec by mala uzatvoriť zmluvu so subjektom, ktorý bude vykonávať na jej území oddelený zber elektroodpadu, v ktorej si špecifikujú podmienky zberu elektroodpadu z domácnosti napr. jeho frekvenciu, miesta zberu, spôsob a zabezpečenie, pričom by sa elektroodpad nemal cez noc alebo dlhší čas pred jeho zberom vykladať takým spôsobom, že je k nemu možný voľný prístup tretích osôb, aby nedochádzalo k jeho odcudzeniu a následnému rozobratiu, pričom zvyšné časti ostávajú pohodené na verejnom priestranstve alebo v intraviláne či extraviláne obce.

Elektroodpad sa zbiera aj v rámci režimu spätný odber, kde podľa § 54c ods. 1 zákona o odpadoch je distribútor elektrozariadení povinný bezplatne uskutočňovať spätný odber, t. j. odobratie elektroodpadu z domácností od jeho držiteľa pri predaji nového elektrozariadenia na výmennom základe kus za kus, pokiaľ odovzdávaný elektroodpad pochádza z elektrozariadenia rovnakej kategórie a rovnakého funkčného určenia ako predávané elektrozariadenie, v prevádzkach, ktoré slúžia na predaj elektrozariadení. O možnosti odovzdávať elektroodpad z domácností v režime spätného odberu by mala obec informovať vo svojom VZN.

Zároveň by obec vo svojom VZN mala uviesť, že elektroodpad z domácností sa nemôže odovzdávať iným subjektom, než sú ustanovené vo VZN, napr. pouličným výkupcom.

Žiarivky a svietidlá

Žiarivky a svietidlá patria medzi elektroodpad a obsahujú nebezpečné látky, preto patria do kategórie nebezpečné odpady. Na ich zber sa uplatňuje režim ako v prípade vyššie uvedeného elektroodpadu z domácností.

Patria sem:

Lineárna žiarivka

Klasická žiarivka v tvare dlhej trubice. Zvykne sa tiež nazývať žiarivková trubica, hovorovo aj neónová trubica alebo neónka.

Kompaktná žiarivka

Pojem kompaktná žiarivka vo všeobecnosti označuje žiarivku s menšími (kompaktnejšími) rozmermi než má klasická žiarivková trubica. Najbežnejším typom sú kompaktné žiarivky určené pre priamu náhradu klasických osvetľovacích žiaroviek. Takéto žiarivky sa preto nazývajú aj úsporné žiarovky. Majú spravidla podobný tvar a rovnaké objímky ako klasické žiarovky.

Svietidlá

Svietidlá, ktoré sú umiestnené voľne, napevno alebo sú zabudované do stien, dlážok alebo stropov budov, za účelom poskytnutia funkčného, dekoratívneho, akcentného a bezpečnostného osvetlenia. Svetidlá slúžiace na osvetľovanie v exteriéroch vrátane svetelných zdrojov, vreckové svietidlá a prenosné akumulátorové svietidlá, LED svetelné zdroje.

Nepatria sem: voľné komponenty, ktoré sú alebo nie sú súčasťou osvetľovacieho prístroja, zariadenia, ktorých hlavným účelom nie je osvetlenie objektov alebo priestranstiev (svetelné reklamy, svetelná cestná alebo železničná signalizácia a zariadenia pre zdravotníctvo), komponenty, ktoré nie sú priamo súčasťou osvetľovacieho zariadenia – stĺpy, predradné skrine, dekoratívne elementy, svietidlá pre dopravné prostriedky, banské svietidlá pre obyčajné žiarovky.

5.2. Humánne a veterinárne lieky nespotrebované fyzickými osobami

Sú časťou komunálnych odpadov, ale ich zber je upravený v zákone č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Podľa § 74 ods. 3 zákona č. 362/2011 Z. z. verejná lekáreň je povinná zhromažďovať humánne lieky nespotrebované fyzickými osobami a odovzdávať ich Štátnemu ústavu na kontrolu liečiv (ŠÚKL). ŠÚKL sa považuje za pôvodcu tohto odpadu a zabezpečí jeho zneškodnenie na vlastné náklady podľa zákona o odpadoch.

Verejná lekáreň je taktiež povinná zhromažďovať veterinárne lieky nespotrebované fyzickými osobami a odovzdávať ich ŠÚKL. ŠÚKL sa považuje za pôvodcu tohto odpadu a zabezpečí jeho zneškodnenie na vlastné náklady podľa zákona o odpadoch.

Patria sem lieky nespotrebované fyzickými osobami pod katalógovým číslom 20 01 31 a 20 01 32.

Obec vo VZN by mala mať uvedené, že:

- a) nespotrebované lieky nepatria do zmesového komunálneho odpadu a
- b) je potrebné ich odovzdávať do verejných lekární, ktoré sú povinné ich zhromažďovať.

5.3. Biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad od prevádzkovateľa kuchyne

Novela ustanovila, že o biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad je povinná postarať sa fyzická osoba – podnikateľ a právnická osoba, ktorá prevádzkuje zariadenie spoločného stravovania (ďalej len „prevádzkovateľ kuchyne“) a zodpovednosť obce za zabezpečenie triedeného zberu pri tomto druhu odpadu ostala len za biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad, ktorý vzniká v domácnostiach fyzických osôb.

Je potrebné dodať, že biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad, ktorého pôvodcom je síce prevádzkovateľ kuchyne, sa zaraďuje pod katalógové číslo 20 01 08, i keď nejde o komunálny odpad v zmysle definície § 2 ods. 14 zákona o odpadoch.

Kto vykonáva zber kuchynského a reštauračného odpadu od prevádzkovateľov kuchýň nemusí mať na túto činnosť uzavretú zmluvu s obcou podľa § 39 ods. 10 zákona o odpadoch, musí však spĺňať podmienky podľa veterinárnych a hygienických predpisov.

Bližšie podmienky nakladania s biologicky rozložiteľným kuchynským a reštauračným odpadom sú upravené v samostatnom bode 6.

6. Biologicky rozložiteľný komunálny odpad (ďalej len „BRKO“) a biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad od prevádzkovateľa kuchyne

Podľa § 2 ods. 34 zákona o odpadoch biologicky rozložiteľné komunálne odpady sú všetky druhy biologicky rozložiteľných odpadov, ktoré je možné zaradiť do skupiny 20 Komunálne odpady podľa Katalógu odpadov [§ 68 ods. 3 písm. e)].

Ako už bolo uvedené v zúženom význame s pod pojmom biologicky rozložiteľné komunálne odpady chápu:

- a) biologicky rozložiteľný odpad zo záhrad, parkov vrátane odpadu z cintorínov – tzv. zelený biologicky rozložiteľný odpad (20 02 01), (ďalej len „zelený odpad“),
- b) biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad (20 01 08),
- c) jedlé oleje a tuky (20 01 25).

Je potrebné upozorniť, že oblasť biologicky rozložiteľných kuchynských a reštauračných odpadov spadá aj pod nariadenie č. 1069/2009 o vedľajších živočíšnych produktoch a odvodených produktoch určených na ľudskú spotrebu, keďže tento odpad je zároveň aj vedľajším živočíšnym produktom, a to kuchynským odpadom v zmysle uvedeného nariadenia.

Zodpovednosť za nakladanie s biologicky rozložiteľným kuchynským a reštauračným odpadom sa delí medzi 2 subjekty:

- a) prevádzkovateľ kuchyne - je povinný zaviesť a zabezpečiť vykonávanie triedeného zberu pre biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad, ktorého je pôvodcom,
- b) obec - je povinná zaviesť a zabezpečiť vykonávanie triedeného zberu biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu okrem tých, ktorých pôvodcom je prevádzkovateľ kuchyne (písm. a).

Biologicky rozložiteľné komunálne odpady (okrem kuchynského a reštauračného odpadu od prevádzkovateľov kuchýň) predstavujú zároveň zložku komunálnych odpadov, pre ktorú je obec povinná zaviesť triedený zber komunálnych odpadov, t. j. patria do skupiny A, ak nevyužije výnimku.

Biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad (20 01 08) od prevádzkovateľa kuchyne je rovnakého zloženia ako biologicky rozložiteľný kuchynský odpad od fyzických osôb s tým rozdielom, že jeho pôvodcom je prevádzkovateľ kuchyne a nepatrí medzi komunálne odpady v zmysle definície § 2 ods. 14 zákona o odpadoch, i keď sa zaraďuje pod katalógové číslo 20 01 08, a teda zodpovednosť za nakladanie s ním nesie prevádzkovateľ kuchyne a nie obec. Zároveň ide o odpad, ktorý patrí do skupiny D, a teda podlieha triedenému zberu, ale zodpovednosť za triedený zber je na prevádzkovateľovi kuchyne a nie na obci.

Je potrebné uviesť, že biologicky rozložiteľný kuchynský odpad od fyzických osôb a jedlé oleje a tuky, ktoré sú súčasťou BRKO ako aj biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad od prevádzkovateľa kuchyne podliehajú aj právnej úprave v zmysle nariadenia EP a Rady č. 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktoch a odvodených produktoch určených na ľudskú spotrebu a nariadenia komisie č. 142/2011, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1069/2009.

Medzi zelený odpad patrí: kvety, tráva, lístie, drevený odpad zo strihania a orezávania krovín a stromov, vypletá burina, pozberové zvyšky z pestovania, zhnité ovocie a zelenina, piliny, drevená štiepka, hobliny, drevený popol. Tento odpad je vhodný na kompostovanie (aj domáce) i do bioplynovej stanice s výnimkou dreveného odpadu, popolu či lístia a nevyžaduje sa použitie hygienizačnej jednotky.

Medzi biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad patrí: šupy z čistenia zeleniny a ovocia, kávové a čajové zvyšky, vaječné škrupiny, starý chlieb, zvyšky jedla, škrupinka z orecha, vlasy, chlpy, trus malých zvierat, papierové vrecko znečistené zeleninou, ovocím, maslom, džemom, potravinami po záručnej dobe alebo inak znehodnoteným, použitá papierová vreckovka a servítko a v malom množstve aj drevená vlna, triesky, hnedá lepenka, novinový papier, nespracované zostatky surovín,

neskonzumované zostatky pokrmov a potravín rastlinného ale i živočíšneho pôvodu, ktoré vznikli pri prevádzkovaní zariadení spoločného stravovania, vrátane školských kuchýň, stravovacích zariadení domovov sociálnych služieb, stravovacích prevádzok zdravotníckych zariadení, ale aj z kuchýň domácností a pod.

Pri spracovaní biologicky rozložiteľného kuchynského a reštauračného odpadu sa vyžaduje, aby zariadenie malo hygienizačnú jednotku/hygienizačný stupeň (kompostáreň, bioplynová stanica) a bolo schválené na spracovanie vedľajších živočíšnych produktov (VŽP), malo pridelené úradné číslo a bolo zapísané v zozname Štátnej veterinárnej a potravinovej správy (ŠVPS SR). Ide o zariadenia na profesionálnej báze, nie o domáce kompostoviská fyzických osôb – nepodnikateľov.

Pozri: http://www.svssr.sk/zvp/zoznam_zvp.asp?LANG=SK.

Medzi zelený a kuchynský odpad nepatria: kameň, obväz, cigaretový ohorok, uhynuté zvieratá, časti zvierat zabitých doma tzv. „domáce zakáľacky“, a pod.

Jedlé (kuchynské) oleje a tuky sú podľa článku 10 písm. p) nariadenia ES č. 1069/2009 zaradené do vedľajších živočíšnych produktov (ako súčasť kuchynského odpadu) a subjekt, ktorý ich chce z domácností (ale aj prevádzkovateľ kuchyne) zbierať, musí okrem splnenia podmienok zákona o odpadoch (napr. zmluva s obcou podľa § 39 ods. 10 zákona o odpadoch, a potrebné súhlasy) byť navyše:

- a) na túto činnosť zaregistrovaný alebo byť schválený a
- b) musí byť za základe prideleného úradného čísla uvedený v zozname, ktorý vedie Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky na svojej webovej stránke: <http://www.svssr.sk/zvp/> .

Podľa nariadenia EP a Rady č. 1069/2009 platí zákaz skrmovania zvierat biologicky rozložiteľným kuchynským a reštauračným odpadom okrem kožušinových zvierat. Zákaz skrmovania sa vzťahuje aj na zvieratá v ZOO, zvieratá v útulkoch, na chovných staniaciach atď. Pod pojmom kožušinové zvieratá sa rozumejú zvieratá držané alebo chované na výrobu kožušiny, ktoré sa nepoužívajú na ľudskú potrebu, pričom sa jedná o registrované chovy.

Obec vo svojom VZN upraví jednak nakladanie s BRKO (pre všetky tri zložky), ako aj ustanoví podmienky pre prevádzkovateľa kuchyne. Požiadavky pre prevádzkovateľa kuchyne pre manipuláciu a dočasné skladovanie kuchynského odpadu vznikajúceho v zariadení spoločného stravovania vyplývajú z platnej legislatívy (nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 o hygiene potravín a vyhláška MZ SR č. 533/2007 Z.z o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia spoločného stravovania). Podmienky budú uvedené na stránke <http://www.uvzsr.sk> .

6.1. Biologicky rozložiteľné komunálne odpady (zodpovednosť na obci)

6.1.1. Zber

Zber a následná forma spracovania BRKO priamo spolu súvisia. K spôsobu spracovania BRKO, t. j. kompostovanie, bioplynová stanica je potrebné prispôbiť aj zber, aby sa zjednodušilo následné spracovanie. Napr. ak chce obec BRKO kompostovať, musí triedený zber BRKO nastaviť tak, aby sa v rámci neho vyzbieral ten BRKO, ktorý je vhodný práve na zvolenú technológiu kompostovania. Ak chce obec BRKO odovzdávať do bioplynovej stanice, musí zber nastaviť tak, aby sa vyzbieral práve ten BRKO, ktorý je vhodný na spracovanie v bioplynovej stanici. Pri nesprávne nastavenom zbere

bude následne potrebné dotriedenie alebo sa takto vyzbieraný BRKO môže znehodnotiť a nebude vhodný už na zhodnotenie.

Obec by mala podporiť triedený zber a nakladanie s biologicky rozložiteľným odpadom:

- zabezpečením miesta na triedený zber tohto odpadu,
- vyhľadáním zmluvných partnerov pre odber odpadu – napr. bioplynová stanica, kompostáreň, poľnohospodárske družstvo, súkromní odberatelia. Zmluvný partner musí mať udelený príslušný súhlas na nakladanie s týmto odpadom (§ 7 zákona o odpadoch) a pokiaľ ide o biologicky rozložiteľný kuchynský odpad musí byť schválený na vykonávanie činnosti spracovania týchto odpadov príslušnou Regionálnou veterinárnou a potravinovou správou podľa § 39b zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov. Bližšie informácie na http://www.svssr.sk/zvp/VZP_info.asp.
- oboznamovaním obyvateľov s informáciami o triedenom zbere biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu, a zvyšovať tak verejné povedomie.

Biologicky rozložiteľný komunálny odpad je **potrebné uskladňovať do oddelených nádob**, ktoré budú udržiavané v náležitom stave, ľahko čistiteľné a podľa potreby dezinfikovateľné prípadne vymieňané. V prípade potreby obec môže zbierať oddelene zelený odpad od biologicky rozložiteľného kuchynského a reštauračného odpadu, ak je to pre ňu výhodnejšie/potrebné vzhľadom na ďalšie spracovanie tohto odpadu.

Na nakladanie s biologicky rozložiteľným kuchynským a reštauračným odpadom ako aj s jedlými olejmi a tukmi (bez ohľadu na pôvodcu) platia prísnejšie pravidla ako v prípade zeleného odpadu.

6.1.2. Formy zberu BRKO:

Používané spôsoby zberu:

S tým, aké biologické odpady ideme zbierať, úzko súvisí aj spôsob a frekvencia zberu. Spôsob zberu môžeme rozdeliť na:

- a) Intenzívny zber** (> 1 x za týždeň), ktorý sa používa hlavne na zber kuchynských a reštauračných biologických odpadov do zberových nádob alebo na zber zvyškov varenej stravy z vývarovní, kuchýň a reštaurácií.
- b) Štandardný zber** (1 – 2x za 14 dní), vhodný na zber zelených odpadov, neodporúča sa pre zber kuchynského a reštauračného odpadu.
- c) Extenzívny zber** (< 1 x za 14 dní), ktorý sa používa hlavne na zber biologických odpadov zo záhrad a parkov (tráva, lístie, drevný odpad, burina...).

Medzi najčastejšie používané systémy zberu patria:

a) Zberný dvor/miesto – používa sa takmer výlučne na zber zeleného biologického odpadu. Môže byť použité pre domácnosti, ale aj firmy zabezpečujúce údržbu súkromnej a verejnej zelene. Zapojenosť obyvateľstva je závislá na donáškovej vzdialenosti a dostatočnej motivácii. Pre samosprávu je to veľmi pohodlný a lacný systém zberu. Pôvodca odpadu prináša biologický odpad na vlastné náklady na určené miesto. To má za následok oproti iným systémom, nižšiu zapojenosť pôvodcov, ako aj menšie vyzbierané množstvá. Čistota vyzbieraných surovín je vysoká, pretože dovezené biologické odpady preberá zaškolená obsluha. Aby sa na zberný dvor mohol odovzdávať aj biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad či jedlé oleje a tuky, je potrebné aby spĺňal podmienky vyžadujúce z pohľadu Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky. Tento systém zberu nenahrádza povinnosť zaviesť triedený zber BRKO, ale slúži ako **doplňok**:

- pri programoch na rozvoj domáceho kompostovania (fyzické osoby nosia niektoré druhy zeleného odpadu, ktoré nedokážu svojpomocne spracovať domácim kompostovaním na určené miesto)
- pri samostatnom zbere kuchynských odpadov (systémom uvedenom pod písmenom E tejto časti dokumentu, kedy sa od fyzických osôb zbiera iba kuchynský odpad. Zelený odpad môžu fyzické osoby svojpomocne kompostovať alebo nosiť na určené miesto)
- pri extenzívnom zbere zelených odpadov (v prípade, že je zavedený sezónny zber zelených odpadov. Fyzické osoby môžu v prípade potreby zaviesť mimo určených termínov zelený odpad na určené miesto)

b) Mobilný zber do veľkoobjemových kontajnerov – používa sa hlavne na sezónny zber zelených odpadov (jar a jeseň) alebo na objednávku pôvodcu odpadu. Je využívaný aj pri zbere zeleného odpadu vznikajúceho pri údržbe verejnej zelene a cintorínov. Je pri ňom potrebné zabezpečiť obsluhu ku kontajnerom, aby nedošlo k zmiešavaniu BRKO s inými druhmi nerozložiteľného odpadu (bez obsluhy sa tento systém neodporúča). Tým sa vie zabezpečiť vysoká čistota vyzbieraných surovín. Pri správnom načasovaní zberu, dobrej propagačnej kampani a dostupnosti kontajnerov, dokáže tento systém zapojiť do zberu značné množstvo domácností.

c) Sezónny zber „odo dverí“ – používa sa hlavne na sezónny zber zelených odpadov (jar a jeseň) v zástavbe IBV. Osvedčený je zber konárov z orezávaných krov a stromov. Na zjednodušenie a zrýchlenie zberu je dobré, ak sa presne stanovujú podmienky, ktoré musí spĺňať vyložený biologický odpad (druh biologického odpadu, jeho maximálna veľkosť, hmotnosť, spôsob uloženia,...). Pôvodcovia odpadu musia byť v dostatočnom predstihu oboznámení s časom a podmienkami zberu. Pri správnom načasovaní zberu je zapojenosť domácností vysoká. Vysoká je aj čistota vyzbieraných surovín, pretože obsluha nakladá na zvozové vozidlo len čisté suroviny. Tento systém zberu nenahrádza povinnosť zaviesť triedený zber BRKO, ale slúži ako **doplňok**:

- pri programe na rozvoj domáceho kompostovania (hlavne na zber konárov)
- pri intenzívnom zbere do nádob alebo kontajnerov (hlavne na zber konárov)
- pri samostatnom zbere kuchynských odpadov (systémom uvedenom pod písmenom E tejto časti dokumentu), kedy sa od fyzických osôb zbiera iba kuchynský odpad. Sezónnym zberom sa od fyzických osôb vykonáva zber zeleného odpadu.

d) Intenzívny zber do nádob alebo kontajnerov na biologický odpad – určený je na celoročný zber zelených odpadov alebo zmiešaný zber zelených a kuchynských odpadov z domácností (v zástavbe IBV a KBV). Pre vysokú zapojenosť domácností je potrebné zabezpečiť dostatočnú hustotu nádob a kontajnerov, čo predpokladá vyššie investičné náklady. Vysoký komfort zberu má často za následok znížené množstvo samostatne si kompostujúcich domácností. Zapojenosť do tejto formy zberu patrí medzi najvyššie. Čistota vyzbieranej suroviny môže dosiahnuť vysokú úroveň, je však závislá na kvalite informačnej kampane a pravidelnej kontrole. Domácnosť má doma zbernú nádobku/vedierko, ktoré vysypáva do obcou určených kontajnerov pristavených na miestach určených obcou (napr.

kontajnerové stojiská). Do takýchto zberných nádobiek/vedierok je možné resp. vhodné používať uzatvárateľné jednorazové vrecká, ktoré sa po ich naplnení následne uložia do obcou určených kontajnerov pristavených na miestach určených obcou (napr. kontajnerové stojiská).

e) Intenzívny zber „odo dverí“ do vedierok/zberných nádob – určený výlučne na celoročný zber kuchynského odpadu zo zástavby IBV a KBV. Každá domácnosť má vlastné vedierko (malú nádobu o objeme od 5 do 30 litrov podľa počtu členov domácnosti), ktoré vykladá v deň zvozu pred dvere domu/bytu. Je vhodný pre rodinné domy resp. pri individuálnej bytovej výstavbe. Do zberných nádobiek/vedierok je možné používať aj kompostovateľné vrecká z hľadiska vyššieho komfortu pre pôvodcu odpadu najmä, ak ide o následné čistenie takýchto nádobiek/vedierok.

f) Zber pomocou záhradníckej firmy – určený hlavne na zber zeleného odpadu. Tento systém je určený pre domácnosti, ktoré majú údržbu záhrad zabezpečenú špecializovanou firmou alebo pre firmy zabezpečujúce údržbu verejnej zelene. Tento systém zberu nenahrádza povinnosť zaviesť triedený zber BRKO, ale slúži iba ako **doplňok** k zavedenému zberu.

g) Zber jedlých olejov a tukov – v uzatvárateľných nádobách (napr. PET fľaše) a v deň zberu resp. ak sa zbierajú v rovnaký deň ako iná zložka KO, tak v deň zberu tejto zložky (napr. v deň zberu zeleného odpadu) sa vyložia ku kontajnerovým stojiskám (hromadná bytová výstavba) resp. pred dom (individuálna bytová výstavba). Ten kto chce zbierať jedlé oleje a tuky musí okrem zmluvy s obcou podľa § 39 ods. 10 zákona o odpadoch a registrácie podľa § 15 zákona o odpadoch byť na túto činnosť zaregistrovaný alebo byť schválený a na základe prideleného úradného čísla uvedený v zozname, ktorý vedie ŠVPS SR na svojej webovej stránke: <http://www.svssr.sk/zvp/>.

6.1.3. Frekvencia zberu BRKO

Zo znenia § 39 ods. 14 písm. a) zákona o odpadoch vyplýva, že v prípade zberu BRKO nesmie byť interval medzi jednotlivými zbermi dlhší, ako 1x za 14 dní. V praxi však môže vzniknúť potreba aj častejšej frekvencie zberu a prepravy, a to aj vzhľadom na ročné obdobie (teplota) a použitých zberných nádob.

Pri biologicky rozložiteľnom kuchynskom a reštauračnom odpade (nariadenie č. 1069/2009 používa pojem **kuchynský odpad**) by mala byť frekvencia zberu minimálne jedenkrát týždenne (závisí od teploty prostredia).

Biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad je nutné odovzdávať len do takých kompostární a bioplynových staníc, ktoré majú hygienizačný stupeň v procese spracovania a sú schválené na spracovanie vedľajších živočíšnych produktov a sú v zozname ŠVPS SR http://www.svssr.sk/zvp/zoznam_zvp.asp?LANG=SK.

Aj tu teda platí, že systém zberu BRKO je potrebné upraviť v závislosti od koncového zariadenia, do ktorého ide tento odpad na zhodnotenie, tak ako je uvedené v časti zber.

Pri **zelenom odpade** postačuje spravidla frekvencia zberu 1x za 14 dní.

- všeobecne platí, že frekvencia zberu zeleného odpadu je v letných mesiacoch (resp. jar a jeseň) vyššia ako v zimných mesiacoch, poprípade v zimných mesiacoch nie je žiadna.

Obec na zabezpečenie povinnosti zaviesť triedený zber BRKO musí:

- zabezpečiť nádoby a zriadiť zberné miesta na zber BRKO,
- zabezpečiť zhodnotenie sama alebo vyhľadať zmluvných partnerov pre odber BRKO – napr. bioplynová stanica, kompostáreň, poľnohospodárske družstvo, súkromní odberatelia (zmluvný partner musí mať udelený príslušný súhlas na nakladanie s týmto odpadom - § 7 zákona o odpadoch). V prípade, že sa jedná aj o spracovávanie kuchynských odpadov musia byť schválené na vykonávanie činnosti spracovania kuchynských odpadov príslušnou Regionálnou veterinárnou a potravinovou správou (RVPS) podľa § 39b zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov viac informácií na http://www.svssr.sk/zvp/VZP_info.asp
- pravidelným oboznamovaním obyvateľov s informáciami o triedenom zbere biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu, a zvyšovať tak verejné povedomie.

Pre jedlé oleje a tuky frekvencia zberu závisí od potreby a množstva, aké pôvodca vyprodukuje, a teda môže postačovať aj raz za 2 mesiace.

6.1.4. Výnimky z povinnosti zaviesť a zabezpečovať vykonávanie triedeného zberu biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu

Novelou zákona o odpadoch sa pre obce zaviedla možnosť výnimky z povinnosti zaviesť a zabezpečovať vykonávanie triedeného zberu biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu (§ 39 ods. 18). Výnimku môže uplatniť obec,

- a) ktorá zabezpečí energetické zhodnotenie týchto odpadov v zariadení na zhodnocovanie odpadov činnosťou R1 – využitie najmä ako palivo alebo na získavanie energie iným spôsobom
- b) ak

1. to neumožňujú technické problémy vykonávania zberu, najmä v historických centrách miest a v riedko osídlených oblastiach (tam, kde sa nedostane bežná zvozová technika z dôvodu úzkych ulíc alebo v oblastiach s hustotou osídlenia s menej ako 20 obyvateľmi na 1 km²),
2. preukáže, že najmenej 50% obyvateľov kompostuje vlastný odpad, alebo
3. je to pre obec ekonomicky neúnosné, pretože náklady na nakladanie s KO nemožno pokryť ani pri určení miestneho poplatku vo výške 50 % zo zákonom ustanovenej hornej hranice sadzby miestneho poplatku.

Ak obec využije výnimku z povinnosti zaviesť triedený zber BRKO, tak vo svojom všeobecnom záväznom nariadení musí uviesť a pri kontrole musí vedieť aj hodnoverne preukázať dôvody, pre ktoré tento triedený zber BRKO nezaviedla.

Ak napr. obec uplatní dôvod b) 2., teda, že najmenej 50% obyvateľov kompostuje vlastný odpad - uvedie vo VZN možnosť občanov kompostovať, a teda ukladať BRKO vhodný na kompostovanie na svojich domácich kompostoviskách. Na preukázanie splnenia tejto výnimky je vhodné, aby obec mala uzavreté dohody s občanmi o kompostovaní ich odpadu, mohla realizovať projekty a čerpať finančné prostriedky na podporu kompostovania, v rámci ktorých rozdala kompostéry, prípadne má výsledky prieskumu nestrannej organizácie pôsobiacej v odpadovom hospodárstve, ktorý kompostovanie

obyvateľmi preukazuje. Obec by zároveň mala viesť vlastnú evidenciu, či množstvo BRKO v obci kleslo resp. klesá a údaje o množstve a nakladaní vytriedeného BRKO nezabúdať uvádzať v hláseniach, ktoré sa podávajú na Štatistický úrad SR prípadne pravidelne vykonať analýzu zloženia zmesového komunálneho odpadu s určením podielu biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu, a či množstvo tejto zložky v zmesovom komunálnom odpade klesá, je nemenné resp. rastie.

Ak obec na svojom území nezavedie triedený zber BRKO z dôvodu, že uplatní niektorú z vyššie uvedených výnimiek, neznamená to, že povinnosť triedeného zberu biologicky rozložiteľného kuchynského a reštauračného odpadu sa nevzťahuje na prevádzkovateľa kuchyne. Uvedená povinnosť prevádzkovateľa kuchyne nie je dotknutá tým, že obec si uplatní výnimku, a preto obec vo svojom VZN vždy musí upraviť pre prevádzkovateľa kuchyne podmienky na nakladanie s biologicky rozložiteľným kuchynským a reštauračným odpadom.

6.1.5. Odporúčanie čo uviesť vo VZN vo vzťahu k BRKO (s výnimkou kuchynského a reštauračného odpadu od prevádzkovateľov kuchýň)

Vo VZN vo vzťahu k BRKO by malo byť uvedené:

1) miesta, na ktoré pôvodca môže BRKO ukladať, t. j. obec špecifikuje do akých kontajnerov či vriec, či je možné ho odovzdať na zberný dvor, ako aj to, či ho pôvodca môže využiť na domáce kompostovanie. Uvedené obec ustanoví v závislosti od toho, pre ktoré zložky BRKO zaviedla triedený zber, t. j. pre:

- a) zelený odpad,
- b) biologicky rozložiteľný kuchynský odpad (od fyzických osôb),
- c) jedlé oleje a tuky.

Obec v rámci VZN o miestnom poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad môže prijať finančnú úľavu z miestneho poplatku, napr. pre tých ktorí kompostujú vlastný BRKO.

2) frekvencia zberu:

- a) pre zber z rodinných domov resp. pri individuálnej bytovej výstavbe
- b) pre zber z bytových domov resp. komplexnej bytovej výstavbe ako aj
- c) pre zber pri kombinovanej bytovej výstavbe,

pričom zohľadní, či ide o zber zeleného odpadu, jedlých olejov a tukov či o zber biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu od fyzickej osoby.

3) zákaz skrmovania biologicky rozložiteľným kuchynským odpadom (kuchynským odpadom).

4) prípadne ďalšie podmienky, ktoré uzná za vhodné vzhľadom na charakter obce.

6.2. Kuchynský a reštauračný odpad od prevádzkovateľa kuchyne

V zmysle § 39 ods. 17 zákona o odpadoch je prevádzkovateľ kuchyne povinný zaviesť a zabezpečovať vykonávanie triedeného zberu pre biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad, ktorého je pôvodcom.

Prevádzkovateľom kuchyne sa rozumie fyzická osoba – podnikateľ a právnická osoba, ktorá prevádzkuje zariadenie spoločného stravovania. Zariadením spoločného stravovania je v zmysle odkazu na § 2 ods. 4 písm. i) zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení

niektorých zákonov v znení zákona č. 87/2009 Z. z., zariadenie, ktoré poskytuje služby spojené s výrobou, prípravou a podávaním pokrmov a nápojov. Pod pojmom zariadenie spoločného stravovania je možné rozumieť reštaurácie, závodné kuchyne a jedálne, penzióny či hotely, ktoré majú reštauráciu, bufety, školské jedálne.

Kuchynský a reštauračný odpad, ktorého pôvodcom je prevádzkovateľ kuchyne, bol novelou od 1.1.2013 vyňatý z miestneho poplatku (§ 39 ods. 9), čo je potrebné zohľadniť pri určovaní výšky miestneho poplatku v obci na rok 2013 a nasledujúce.

6.2.1 Zber a jeho frekvencia

Biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad je potrebné uskladňovať do oddelených nádob, ktoré budú udržiavané v náležitom stave, ľahko čistiteľné a podľa potreby dezinfikovateľné resp. používajú výmenné nádoby. Konkrétne požiadavky na nádoby sú upravené v nariadení č. 1069/2009 a v nariadení EP a Rady č.852/2004.

Vychádzajúc z charakteru odpadu frekvencia zberu by mala byť minimálne jedenkrát týždenne (závisí od teploty prostredia).

6.2.2. Odporúčanie čo uviesť vo VZN vo vzťahu k BRKO pre triedený zber kuchynského a reštauračného odpadu od prevádzkovateľov kuchýň

Vo VZN obce by pre prevádzkovateľov kuchyne ohľadne nakladania s biologicky rozložiteľným kuchynským a reštauračným odpadom malo byť uvedené nasledovné:

- za nakladanie s biologickým rozložiteľným kuchynským a reštauračným odpadom je zodpovedný prevádzkovateľ kuchyne; odpad sa nesmie dávať do nádob určených na zber komunálnych odpadov v obci,
- náklady spojené so zberom, skladovaním, prepravou a spracovaním vrátane nákladov na zberné kontajnery a iné obaly hradí prevádzkovateľ kuchyne (nie sú súčasťou miestneho poplatku),
- ich zber a kontajnery musia spĺňať požiadavky ustanovené nariadením č. 1069/2009 a nariadenia EP a Rady č.852/2004 o hygiene potravín,
- prevádzkovateľ kuchyne musí primerane zabezpečiť skladovanie odpadu do doby odovzdania na jeho spracovanie tak, aby sa k obsahu kontajnera nedostali hlodavce a iné živočíchy ani verejnosť,
- zberné nádoby musia byť umiestnené v areáli prevádzkovateľa kuchyne,
- frekvencia zberu musí byť v súlade s hygienickými predpismi zohľadňujúc aj teploty prostredia (leto/zima), pričom v letnom období frekvencia zberu musí byť vyššia,
- ak prevádzkovateľ kuchyne nezabezpečuje zber, prepravu a ďalšie nakladanie sám, ale prostredníctvom tretieho subjektu, musí mať na tento účel s ním uzatvorenú zmluvu a zároveň musí ísť o subjekt, ktorý je oprávnený na nakladanie s týmto odpadom, pričom sa vyžaduje, aby tento subjekt spĺňal aj osobitné požiadavky v zmysle zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej

starostlivosti v znení neskorších predpisov, (napr. § 39b zákona č. 39/2007 Z. z.) a aby mala schválenie na vykonávanie činnosti spracovania týchto odpadov príslušnou Regionálnou veterinárnou a potravinovou správou; bližšie informácie na http://www.svssr.sk/zvp/VZP_info.asp,

- prevádzkovateľ kuchyne je povinný oznámiť obci, či nakladanie s týmto odpadom si zabezpečuje sám alebo prostredníctvom tretieho subjektu, s ktorým uzatvoril zmluvu, a ktorý má potrebné oprávnenia na nakladanie s týmto odpadom,
- pri nakladaní s týmto odpadom má prevádzkovateľ kuchyne postupovať v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva,
- prevádzkovateľ kuchyne je povinný dodržiavať zákaz kŕmenia zvierat kuchynským a reštauračným odpadom, okrem kožušinových zvierat. Zákaz skrmovania sa vzťahuje aj na zvieratá v ZOO, zvieratá v útulkoch, na chovných staniaciach atď.
- prípadne ďalšie podmienky, ktoré uzná za vhodné vzhľadom na charakter obce.

Ak je obec prevádzkovateľom zariadenia spoločného stravovania (napr. školské jedálne), povinnosti prevádzkovateľa kuchyne sa vzťahujú aj na obec ako prevádzkovateľa kuchyne.

Pri vypracovávaní usmernenia bola použitá aj Príručka pre samosprávy Nakladanie s biologicky rozložiteľnými odpadmi, vypracovaná mimovládnu organizáciou Priatelia Zeme. Jej znenie nájdete na ich webovom sídle www.priateliazeme.sk/spz.

Relevantné právne predpisy

Zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

http://jaspi.justice.gov.sk/jaspiw1/htm_zak/jaspiw_mini_zak_zobraz_clanok1.asp?kotva=k1&skupina=1

Zákon č. 343/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

http://jaspi.justice.gov.sk/jaspiw1/htm_zak/jaspiw_mini_zak_zobraz_clanok1.asp?kotva=k1&skupina=1

Vyhláška MŽP SR č. 283/2001 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch v znení neskorších predpisov.

http://jaspi.justice.gov.sk/jaspiw1/htm_zak/jaspiw_mini_zak_zobraz_clanok1.asp?kotva=k1&skupina=1

Vyhláška MŽP SR č. 284/2001 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení neskorších predpisov.

http://jaspi.justice.gov.sk/jaspiw1/htm_zak/jaspiw_mini_zak_zobraz_clanok1.asp?kotva=k1&skupina=1

Zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov.

<http://www.svssr.sk/dokumenty/legislativa/39-2007c.pdf>

Nariadenie EP a Rady (ES) č. 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvođených produktov neurčených na ľudskú spotrebu a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1774/2002 (Úradný vestník EÚ L 300 zo 14.11.2009).

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:300:0001:01:SK:HTML>

Nariadenie komisie (EÚ) č. 142/2011, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1069/2009 ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvođených produktov neurčených na ľudskú spotrebu, a ktorým sa vykonáva smernica Rady 97/78/ES, pokiaľ ide o určité vzorky a predmety vyňaté spod povinnosti veterinárnych kontrol na hraniciach podľa tejto smernice – (Úradný vestník EÚ L 54 zo 26.2.2011).

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:054:0001:01:SK:HTML>

Nariadenie EP a Rady (ES) č. 852/2004 o hygiene potravín

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=DD:13:34:32004R0852:SK:PDF>

Zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

http://www.uvzsr.sk/docs/leg/355_2007.pdf

Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 148/2012, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o výnimkách pri zbere, preprave a odstraňovaní vedľajších živočíšnych produktov a o použití vedľajších živočíšnych produktov na osobitné kŕmne účely.

http://www.svssr.sk/dokumenty/legislativa/vv_148_2012.pdf

Stratégia obmedzovania ukladania biologicky rozložiteľných odpadov na skládky odpadov.